

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

1959 · 50 · 2009

© Министерство на правосъдието на Република България, mjs.bg. Разрешението за повторно публикуване на този неофициален превод е предоставено единствено за целите на включването му в базата данни HUDOC на ЕСПЧ.

© Ministry of Justice of the Republic of Bulgaria, mjs.bg. Permission to re-publish this non-official translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

ПЕТО ОТДЕЛЕНИЕ

ДИМИТЪР ЯНАКИЕВ СРЕЩУ БЪЛГАРИЯ

(Жалба № 1152/03)

РЕШЕНИЕ

СТРАСБУРГ

2 юли 2009 г.

ОКОНЧАТЕЛНО

02/10/2009

Това решение може да претърпи редакционни промени.

По делото Димитър Янакиев срещу България,

Европейският съд по правата на човека (Пето отделение), заседаващ в състав:

Пеер Лоренцен (Peer Lorenzen), *председател*,
Райт Марусте (Rait Maruste),
Карел Юнгвирт (Karel Jungwiert),
Ренате Хегер (Renate Jaeger),
Марк Вилигер (Mark Villiger),
Изабел Бери-Льофевр (Isabelle Berro-Lefèvre), *съдии*,
Павлина Панова, *съдия ad hoc*

и Клавдия Вестердик (Claudia Westerdiek), *секретар на Отделението*,
след обсъждане в закрито заседание на 9 юни 2009 г.,
се произнесе със следното съдебно решение, постановено на същата дата:

ПРОЦЕДУРАТА

1. Делото е образувано по жалба № 1152/03 срещу Република България, подадена пред Съда на 11 декември 2002 г. на основание чл. 34 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи (наричана по-нататък „Конвенцията“) от българския гражданин г-н Димитър Янакиев (наричан по-нататък „жалбоподател“).

2. Жалбоподателят се представлява от г-жа Н. Седефова, адвокат в София. Българското правителство („Правителството“) се представлява от своя агент – г-жа М. Коцева от Министерството на правосъдието.

3. Жалбоподателят се оплаква от неизпълнението на окончателно съдебно решение от страна на администрацията.

4. На 5 март 2007 г. председателят на Пето отделение решава да съобщи за жалбата на Правителството. В съответствие с член 29 § 1 от Конвенцията също така е решено жалбата да се разгледа по същество, едновременно с разглеждането на нейната допустимост.

5. Тъй като г-жа Калайджиева, избраният за България съдия, си прави отвод, на 30 януари 2009 г. Правителството посочва г-жа Павлина Панова да заседава вместо нея в качеството на съдия *ad hoc* (членове 27 § 2 от Конвенцията и 29 § 1 от Правилника на Съда).

ФАКТИТЕ

I. ОБСТОЯТЕЛСТВА ПО ДЕЛОТО

6. Жалбоподателят е роден през 1936 г. и живее в София.

7. През 1997 г. той подава молба до областния управител за обезщетение за отчуждени в миналото имоти. След като не получава отговор, той подава жалба срещу мълчаливия отказ на администрацията.

8. С решение от 18 юни 1999 г. Софийски градски съд отменя отказа на областния управител, уважава искането за обезщетение под формата на компенсаторни бонове и осъжда областния управител да заплати на жалбоподателя сумата от 280 български лева (BGN), около 142 евро (EUR), за разноски по делото.

9. Това решение става окончателно след решението на Върховния административен съд от 9 април 2001 г., с което жалбата на жалбоподателя е отхвърлена.

10. На 11 юли 2002 г. на жалбоподателя е издаден изпълнителен лист за сумата от 280 BGN.

11. На 20 август 2002 г. той подава заявление за плащане до администрацията на областния управител и представя изпълнителния лист. На 28 август 2002 г. отправя запитване до счетоводния отдел за резултата от заявлението му и е уведомен, че главният счетоводител е в отпуск и не е оставил указания по случая.

12. След като не получава отговор, на 20 септември 2002 г. той пише до министъра на държавната администрация с копие до областния управител. На 27 ноември 2002 г. се обръща към министър-председателя. Жалбоподателят твърди, че не е получил никакъв отговор на писмата си, нито плащане в изпълнение на съдебното решение.

II. ПРИЛОЖИМО ВЪТРЕШНО ПРАВО

13. Съгласно член 399 от Гражданския процесуален кодекс от 1952 г. лицата вискатели по изпълнителен иск за парично вземане срещу държавни учреждения или общини трябва да предявят изпълнителния лист на финансовия орган на съответното учреждение, за да им бъде изплатено. Паричните вземания се изплащат от предвидения за това кредит по бюджета на учрежденията. Ако няма кредит, висшестоящото учреждение трябва да предвиди такъв в следващия бюджет. Не е предвидена процедура за принудително изпълнение срещу държавните учреждения.

14. Член 519 от новия Граждански процесуален кодекс, в сила от 1 март 2008 г., възпроизвежда тези разпоредби относно държавните учреждения.

ПРАВОТО

I. ОТНОСНО ТВЪРДЯНОТО НАРУШЕНИЕ НА ЧЛЕН 6 § 1 И НА ЧЛЕН 13 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

15. Жалбоподателят се оплаква от нарушаване на правото му на съд и от отсъствието на ефективни правни средства за защита, в нарушение на членове 6 § 1 и 13 от Конвенцията, които гласят :

Член 6 § 1

„Всяко лице, при решаването на правен спор относно неговите граждански права и задължения (...) има право на гледане на неговото дело (...) от съд (...). „

Член 13

„Всеки, чиито права и свободи, провъзгласени в (...) Конвенцията са нарушени, има право на ефикасни правни средства за тяхната защита пред съответните национални власти, дори и нарушението да е извършено от лица, действащи при упражняване на служебни функции. „

16. Правителството не е представило становище.

A. Допустимост

17. Съдът констатира, че жалбата не е явно необоснована по смисъла на член 35 § 3 от Конвенцията. Той отбелязва също така, че тя не е недопустима на друго основание. Следователно трябва да се обяви за допустима.

Б. По същество

1. Относно член 6 § 1

18. Съдът припомня своята практика, съгласно която правото на съд, гарантирано от член 6 § 1, би било илюзорно, ако вътрешният правов ред на дадена държава позволява окончателно и задължително решение да остане недействащо – в ущърб на някоя от страните. Изпълнението на присъда или решение на който и да е съд, трябва да се възприема като неразделна част от „процеса“ по смисъла на член 6.

Ефективната защита на гражданина предполага, в случай на решение срещу администрацията, задължение за последната да му се подчини; ако администрацията откаже или пропусне да изпълни такова решение, или закъснее с изпълнението му, гаранциите на член 6, от които се ползва гражданина по време на съдебната фаза, биха изгубили смисъла си (*Хорнсби срещу Гърция (Hornsby c. Grèce)*, 19 март 1997 г., §§ 40 – 41, *Сборник решения 1997-II*; *Рахбар-Пагар срещу България (№№ 45466/99 и 29903/02, § 94, 6 април 2006 г.)*).

19. Впрочем, едно закъснение при изпълнението на съдебно решение може да бъде оправдано от особени обстоятелства, но не може да има за последица накърняване на самата същност на гарантираното от член 6 § 1 право (*Бурдов срещу Русия (Bourdov c. Russie)*, № 59498/00, § 35, ЕСПЧ 2002-III; *Имобилиаре Сафи срещу Италия (Immobiliare Saffi c. Italie)* [ГК], № 22774/93, § 74, ЕСПЧ 1999-V).

20. В случая Съдът констатира, че жалбоподателят разполага с окончателно решение, по силата на което му е издаден изпълнителен лист, и че той е изпълнил формалностите, изисквани от закона, за да получи плащането. Сумите, дължими от администрацията по силата на това решение, не са платени до настоящия момент, без да е дадено някакво обяснение за това. Съдът отбелязва също така, че жалбоподателят не е разполагал с никаква възможност да получи принудително изпълнение на решението.

21. При тези обстоятелства е налице нарушение на член 6 § 1.

2. Относно член 13

22. Предвид мотивите, довели го до заключението за наличие на нарушение на член 6 § 1, Съдът счита, че не е уместно да изследва отделно оплакването по член 13 от Конвенцията (вж. *Марини срещу Албания (Marini c. Albanie)*, № 3738/02, § 151, ЕСПЧ 2007-... (откъси)).

II. ОТНОСНО ПРИЛОЖЕНИЕТО НА ЧЛЕН 41 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

23. Съгласно чл.41 от Конвенцията,

„Ако Съдът установи нарушение на Конвенцията или на Протоколите към нея и ако вътрешното право на съответната Високодоговаряща страна допуска само частично обезщетение, Съдът, ако е необходимо, постановява предоставянето на справедливо обезщетение на потърпевшата страна.“

А. Вреди

24. Жалбоподателят претендира за 234 евро (EUR) за имуществени вреди, съответстващи на сумата, дължима му от администрацията в

размер на 142 EUR, заедно със законната лихва върху тази сума съгласно вътрешното право – 92 EUR по експертно становище. Той оставя на Съда да прецени размера на неимуществените вреди, които е понесъл.

25. Правителството не е представило коментар.

26. Доколкото присъдената на жалбоподателя със съдебното решение от 18 юни 1999 г. сума не му е била изплатена (параграф 12 по-горе), Съдът счита, че Правителството следва да плати претендираната сума в размер на 234 EUR (вж., наред с други, *Щуркалев срещу Украйна, (Chtourkhalev c. Ukraine)*, № 10947/04, § 26, 24 април 2008).

27. Съдът счита също така, че жалбоподателят е понесъл неимуществени вреди и преценява за е уместно да му присъди 500 EUR за това.

Б. Разноски

28. Жалбоподателят претендира също 412 EUR за разноски, направени в производството пред Съда, от които 250 EUR за адвокатски хонорар, 92 EUR разходи за експертиза и 70 EUR разходи за превод. Той представя отчет за работата на адвоката и фактури, оправдаващи разходите.

29. Правителството не е направило коментар.

30. В съответствие с практиката на Съда всеки жалбоподател има право на възстановяване на разноски само доколкото е доказал, че те са действително и по необходимост направени и разумни по своя размер. В конкретния случай съдът счита, че направените разходи са оправдани и присъжда на жалбоподателя цялата претендирана сума.

В. Лихва за забава

31. Съдът счита за целесъобразно лихвата за забава да се изчислява на основата на пределния лихвен процент по заеми на Европейската централна банка с добавени три процентни пункта.

ПО ИЗЛОЖЕНИТЕ СЪОБРАЖЕНИЯ СЪДЪТ ЕДИНОДУШНО:

1. *Обявява* жалбата за допустима;
2. *Постановява*, че е налице нарушение на член 6 § 1 от Конвенцията;

3. *Постановява, че* не е уместно да разглежда отделно оплакването по член 13 от Конвенцията;
4. *Постановява*
- а) ответната държава да заплати на жалбоподателя в рамките на три месеца от датата, на която решението влезе в сила в съответствие с член 44 § 2 от Конвенцията, следните суми, които да бъдат обвърнати в български лева по курса, приложим към датата на плащането им:
 - i. дължимата сума в изпълнение на решението от 18 юни 1999 г., а именно 234 EUR (двеста тридесет и четири евро);
 - ii. 500 EUR (петстотин евро) плюс всички данъци, които могат да бъдат наложени, за неимуществени вреди;
 - iii. 412 EUR (четиристотин и дванадесет евро) плюс всички данъци, които могат да бъдат наложени на жалбоподателя, за разходи и разноси;
 - б) след изтичане на горепосочения тримесечен срок до извършване на разплащането върху горните суми се дължи проста лихва в размер, равен на пределния лихвен процент по заеми на Европейската централна банка за периода на забава, плюс три процентни пункта;
5. *Отхвърля* останалата част от претенцията за справедливо обезщетение.

Изготвено на френски език и съобщено писмено на 2 юли 2009 г. съгласно член 77 §§ 2 и 3 от Правилника на Съда.

Клаудия Вестердик
Съдебен секретар

Пеер Лоренцен
Председател